

Rekenregels en rekenvoorbeelden IKB

Voor iedereen die meer wil weten van het Individueel Keuzebudget (IKB)

april 2024

In dit document staat allerlei informatie over het toepassen van het IKB, bedoeld voor iedereen die meer wil weten over het IKB en voor details over alle onderdelen. Eerst leggen we uit hoe het Individueel Keuzebudget precies is opgebouwd. Vervolgens laten we een aantal rekenvoorbeelden zien. Tot slot zetten we op een rijtje welke effecten werknemers kunnen ervaren bij de keuze van hun IKB.

Opbouw Individueel Keuzebudget

Salaris als grondslag

- De grondslag voor de berekening van het Individueel Keuzebudget is steeds het feitelijk verdiende salaris in de betreffende maand.
- Het feitelijk verdiende salaris betreft het werkelijk aan de werknemer uitbetaalde salaris, exclusief vergoedingen en toeslagen.
- De toelichting hieronder bevat de volledige berekening; er wordt niet gewerkt met afgeronde percentages.

Vakantietoeslag

- De berekening van het onderdeel vakantietoeslag is eenduidig: 8% over het salaris.
- Hierbij geldt bij een voltijds dienstverband van 36 uur de minimumvakantietoeslag. Van 1 januari 2024 tot en met 30 juni 2024 minimaal € 203,52 per maand en vanaf 1 juli 2024 minimaal € 211,66 per maand (artikel 6.9 cao Sociaal Werk).

Eindejaarsuitkering

- De berekening van het onderdeel eindejaarsuitkering is 8,3% over het salaris plus vakantietoeslag. Dat is omgerekend 8,964% over het salaris (8,3% over 8%).

Verhoging 0,1%

- Deze 0,1% is toegevoegd vanwege de vrijval van middelen.
- De berekening van de 0,1% is over het salaris plus vakantietoeslag. Dat is 0,108% over het salaris, namelijk 0,1% over 8%. Zie artikel 6.10 van de Cao Sociaal Werk.

Bovenwettelijk verlof

- Op jaarbasis is het bovenwettelijk verlof 26 uur bij een voltijd dienstverband.
- Wanneer een medewerker (een deel van) zijn 26 uur bovenwettelijk verlof als geld in het IKB wil, dan heeft een uur bovenwettelijk verlof een geldwaarde van 1,16964 uursalaris (dat is het uursalaris vermeerderd met de vakantietoeslag en de eindejaarsuitkering).
- Bij de aankoop van meer uren uit het IKB geldt dus ook weer deze waarde: een uur is dan een uursalaris maal de vakantietoeslag en eindejaarsuitkering: uursalaris X 1,08 X 1,083% is 1,16964 uursalarissen.

Tegemoetkoming ziektekostenverzekering

- Dit bedraagt voor elke werknemer ongeacht omvang dienstverband € 10,00 bruto per maand. Dit bedrag wordt toegevoegd aan het IKB.
- Als de werkgever dit bedrag onderdeel laat zijn van het zgn. forfait in de werkkostenregeling dan blijft het € 10,00 bij aanwending; anders gaan hier eerst de loonheffingen af.
- Het bedrag kan worden omgerekend naar een percentage ten opzichte van het maandsalaris. Dat hangt af van de hoogte van het feitelijk verdiende salaris en of deze tegemoetkoming onderdeel is van het forfait in de werkkostenregeling. Het percentage kan verschillen van ongeveer 0,11% (bij de hoogste voltijdssalarissen) tot ongeveer 1,67% bij kleinere deeltijdbanen in de laagste salarisschalen.

Het totale IKB

Onderdelen	t.o.v. het feitelijk verdiende salaris
Totaal	17,182% tot 18,742%
In geld	
Voorheen vakantietoeslag	8 %
Voorheen eindejaarsuitkering van 8,3% van salaris en vakantietoeslag	8,964 %
Toevoeging 0,1%	0,108 %
Subtotaal	17,072%
Tegemoetkoming ziektekostenverzekering	0,11 % tot 1,67 %
In tijd	
Bovenwettelijk verlof	26 uur

De IKB-omvang is 17,072% plus de toevoeging van € 10,00 en de 26 uur bovenwettelijk verlof. Deze optelling houdt alleen geen rekening met werknemers die een hogere vakantietoeslag hebben dan 8%, omdat ze een salaris hebben onder de bodem die hiervoor geldt.

Voorbeelden opbouw en omvang Individueel Keuzebudget

Voorbeelden bij een voltijds dienstverband

Hieronder staan drie voorbeelden van de opbouw en omvang van het IKB bij een voltijds dienstverband in een range van maandsalarissen waarbinnen een heel groot deel van de werknemers valt.

Berekening op basis van voormalige onderdelen	Gemiddeld feitelijk verdiend salaris	€ 2.000	€ 3.000	€ 4.000
Berekening vakantietoeslag per maand	8% berekend over het salaris	€ 203,52	€ 240	€ 320
Berekening eindejaarsuitkering per maand	8,3% over salaris en vakantietoeslag, ofwel 8,964% over salaris	€ 182,89	€ 268,92	€ 358,56
Berekening van de extra 0,1% vanwege vrijval middelen	Berekend over salaris en vakantietoeslag, ofwel 0,108% over het salaris	€ 2,37	€ 3,24	€ 4,32
Berekening van de tegemoetkoming ziektekostenverzekering	Vast bedrag ongeacht omvang dienstverband	€ 10	€ 10	€ 10
IKB (bruto) per maand	Het totale budget, ofwel de optelsom van de vijf onderdelen	€ 398,78	€ 522,16	€ 692,88



Hoogte IKB t.o.v. salaris	Het IKB per maand gedeeld op het salaris	19,93%	17,41%	17,32
IKB (bruto) per jaar	12 maal het IKB per maand (uitgaand van gelijkblijvend salaris)	€ 4.785,36	€ 6.265,92	€ 8.314,56

Voorbeelden bij een deeltijd dienstverband

Hieronder staan vier voorbeelden van de opbouw en omvang van het IKB uitgaande van het meest voorkomende voltijdssalaris van € 3.000 bij verschillende veel voorkomende deeltijdfactoren.

Berekening op basis van voormalige onderdelen	Gemiddeld feitelijk verdiend voltijdssalaris	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000
	Deeltijdfactor	0,4	0,6	0,7	0,9
Gemiddeld feitelijk verdiend salaris		€ 1.200	€ 1.800	€ 2.100	€ 2.700
Berekening vakantietoelage per maand	8% berekend over het salaris	€ 96	€ 144	€ 168	€ 216
Berekening eindejaarsuitkering per maand	8,3% over salaris en vakantietoelage, ofwel 8,964% over salaris	€107,57	€ 161,35	€ 188,24	€ 242,03
Berekening van de extra 0,1% vanwege vrijval middelen	Berekend over salaris en vakantietoelage, ofwel 0,108% over het salaris	€ 1,30	€ 1,94	€ 2,27	€ 2,92
Berekening van de tegemoetkoming ziektekostenverzekering	Vast bedrag ongeacht omvang dienstverband	€ 10	€ 10	€ 10	€ 10
IKB (bruto) per maand	Het totale budget, ofwel de optelsom van de 5 onderdelen	€214,87	€317,30	€ 368,52	€ 470,95
Hoogte IKB t.o.v. salaris	Het IKB per maand gedeeld op het salaris	17,91%	17,63%	17,55%	17,44%
IKB (bruto) per jaar	12 maal het IKB per maand (uitgaand van gelijkblijvend salaris)	€2.578,44	€ 3.807,60	€ 4.422,24	€ 5.651,40



De effecten op de keuzes van werknemers

Keuzes kunnen voor de werknemers diverse effecten hebben op de hoogte van het inkomen of van de arbeidsomvang. Het kunnen effecten zijn op:

- Toeslagen: Bij volledige uitbetaling van het IKB stijgt het inkomen van medewerkers. Dit kan gevolgen hebben voor toeslagen, zoals de Zorgtoeslag of Huurtoeslag. Attendeer je werknemers op het maken van een [proefberekening](#) bij de Belastingdienst.
- Uitkeringen: Bij het kopen en verkopen van uren daalt of stijgt het inkomen van werknemers. Dan kan allebei gevolgen hebben voor de WW- of andere uitkering van de medewerker. Attendeer medewerkers op de [rekenhulpen](#) van het UWV.
- Pensioenopbouw: Pensioenfondsen PFZW beschouwt een grote verlofaankoop als een signaal van minder werken en dus een lagere deeltijdfactor. De grens ligt hierbij op een verlof- aankoop van meer dan 10% van de overeengekomen arbeidsduur. Dat gebeurt bij een voltijds dienstverband bij een aankoop van meer dan 187,8 uur van de in de cao vermelde 1878 uur. Volgens PFZW daalt dan de deeltijdfactor en dus de pensioengrondslag en daarmee ook de [pensioenopbouw](#).
- Hypotheek en leningen: Bij uitbetaling van het volledige IKB is het inkomen hoger dan zonder IKB en dan zou er een hogere lening of hypotheek mogelijk lijken. Omgekeerd: met aankoop van meer verlof dan 26 uur (het bovenwettelijk verlof) is het inkomen lager dan zonder IKB en dat kan of een lagere hypotheek of lening betekenen of lastiger afbetalen. Stimuleer medewerkers om [dit goed uit te rekenen!](#)
- Bij loonbeslag zijn de keuzes heel beperkt. De regelgeving rondom schuldsanering maakt het niet mogelijk optimaal van het IKB gebruik te maken. Belangrijk is dan zoveel als mogelijk uit te gaan van aanwending van de afzonderlijke IKB-onderdelen en de informatie over [loonbeslag](#) goed te bestuderen.